SVOBODA СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятайте про Україну!

VOL. XCIV. No. 228. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, NOVEMBER 28, 1987 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 28-го ЛИСТОПАДА 1987 Ч. 228. РІК XCIV.

ЗВЕРНЕННЯ

БЛАЖЕННІШОГО МИРОСЛАВА ІВАНА

Дорогі в Христі!

Довідуюся, що мої слова про нашу готовість до взаємного прощення з російським народом, висказані під час моєї промови в честь нашого великого добродія, о. Веренфріда ван Стратена, 6-го листопада 1987 року, викликали деяке збентеження серед наших вірних. Щоб успокоїти затривожених людей доброї волі, а особливо, щоб запобігти невластивим інтерпретаціям, бажаю подати таке пояснення:

Знаємо, як розвивалися в історії відносини між двома нашими народами. У цих відношеннях ми були звичайно жертвою нашого сильнішого сусіда, з чого виходило багато кривди, матеріяльної і моральної шкоди та пролилося багато крови і сліз. Цього не можна ані промовчати, ані легко забути і такого наміру ми не мали. Бо християнська любов включає справедливість і правду. Але любов правду перевищає, або як каже св. Павло: „Любов не рветься до гніву, не задумує зле; найбільша з усіх є любов" (І Кор. 13,5 і 13)

У нашому столітті, яке залишило сумні свідоцтва жорстокости у міжнародних відносинах, бачимо ми також подивугідні акти християнської любови. Коли німці і французи погребали свої вікові ворожнечі, переможеним подано руку допомоги, а польський єпископат, під проводом бл. п. кардинала Стефана Вишинського словами „Простіть, як і ми прощаємо" простягнув руку згоди і миру до німців, які продовж століть завдали стільки ран полякам, а під час Другої світової війни старались знищити церковний і світський провід того народу.

Тому кілька тижнів польська і українська ієрархії простягнули собі руку примирення, згоди і любови, в атмосфері євангельської науки Марійського року і Ювілею Тисячоліття Хрищення Руси-України та яскравих сучасних прикладів, і я простягнув руку до російського народу.

Не був я перший з українських владик, що в нашій недавній історії звернувся зичливо супроти нашого північного сусіда. Слуга Божий Митрополит Андрей Шептицький у перших двох десятиліттях нашого століття натрудився багато, і то з нараженням власного життя, для добра російського народу. Він це робив, хоч особисто пережив гірку долю царського в'язня. Мій св. п. безпосередній попередник, Патріярх Йосиф, який ще більше особисто витерпів, не мав гіркости до росіян, як свідчать його слова: „Ми бажаємо Російській Православній Церкві святости та духового росту в дусі Христової Євангелії. Ми є готові визнати усі її права, але ми вимагаємо рівноцінної пошани наших прав з боку московського патріярхату" (див. „Благовісник", 1980-84, ст. 155).

Ідучи за такими прикладами, я звернувся до цілого російського народу з готовістю до прощення, саме тепер, напередодні Тисячолітнього Ювілею Хрищення Київської Руси. Це хвилина, яка заставляє нас вийти із зачарованого кола взаємної нехоті, а то й ненависті. У тому великому кроці нам рішуче не допоможе, ні деклямація, ні політика, ні сила, ані навіть наука, а єдиний Бог. Тільки коли будемо мати Бога в серці, найдемо силу до взаємного прощення.

Не знаю, чи не буде відгуку на мої слова від наших сусідів. Може він не буде голосний. Може не зараз дасться почути. Надіюся однак, що мої слова дійдуть до людей, що мають Бога в серці. Вони розпічнуть там процес, який за Божою благодаттю доведе до справжнього зрозуміння Богом даних прав. Може дехто скаже — це неможливо Я обмежуся лише до того, що скажу — це трудно. Бо як довго Бог є рушієм людських сердець, віримо, що Його воля є всемогутня. Тим більше, що маємо наведені приклади на наших очах.

Святкування Тисячоліття Хрищення України могло б обмежитись у нас до торжественних Богослужень та величавих концертів. Але вони можуть стати і початком чогось більш тривалого і християнського для цілої Української Церкви і народу.

Благословення Господнє на вас!

Мирослав Іван Кардинал Любачівський

Рим, 22-го листопада 1987 року.

Е. НИШНИКА ПРИТРИМАЛА ІЗРАЇЛЬСЬКА ПОЛІЦІЯ ЗА ЗДОГАДНУ ОБСТРУКЦІЮ ПРАВА

ПРОЦЕС ПЕРЕРВАНО ДО 14-го ГРУДНЯ Ц. Р.

Єрусалим, Ізраїль (АНЧЕЙН, тел.). — У середу, 25-го листопада ц.р. процес проти Івана Дем'янюка, що цього дня тривав лише дві години, закінчився драматично притриманням зятя І. Дем'янюка Едварда Нишника на переслухання поліцією, тому, що він нібито заборонив свідкові оборони В. Флиннові далі зізнавати.

Це сталося після того, коли В. Флинн вияснив перед суддями, що він не хотів слухати стрічки із конвенції експертів документів у Каліфорнії, на якій він говорив і мав сказати, що виказка І. Дем'янюка була правдивою. Не хотів він слухати із правних причин, відчуваючи, що якби не було, він находиться у небезпеці. Коли він не буде свідчити далі, як свідок в Ізраїлі може його чекати тюрма. Якщо згодиться зізнавати, то може його в ЗСА потягнути до відповідальности Фонд оборони І. Дем'янюка, з яким він має контракт на свідчення в обороні оскарженого.

На запити судді Лєвіна хто конкретно може його потягнути до відповідальности в ЗСА, В. Флинн подав прізвище завідуючого Фондом, а це Едварда Нишника, далі настоюючи на тому, що він мусить у цій правній заковиці порадитися зі своїм адвокатом.

Не зважаючи на вияснення В. Флинна, судді рішили на пропозицію прокуратора М. Шакета вислухати стрічку із конвенції таки під час розправи, що і зробили, хоча оборонець Йорам Шефтель склав проти того протест.

Після довшої усної перепалки поміж оборонцем і прокуратором стрічку таки вислухали, вияснюючи свідкові, що бажають дістати від нього ще лише відповідь на одне питання, чи це його голос на стрічці і чи це він сказав що виказка є Дем'янюка. Однак В. Флинн таки відмовився відповідати.

Коли суд вислухав стрічку, з конвенції, суддя Дов Лєвін проголосив перерву, яка тривала три годи ни. О год. 12:30 судді повернулися на залю і прочитали своє рішення, в якому говориться, що свідок ще попереднього дня, признав, що це є його голос на стрічці лише він не пам'ятає, щоб сказав будь-що про правильність виказки. Значить, свідок лише не пам'ятає своїх слів, тому суд приймає цю стрічку, як доказовий матеріял для процесу. Крім того судді виявили, що Е. Нишник, який відраджував свідкові В. Флиннові дальше свідчити на суді виказав обструкцію ізраїльського права, а конкретно 246-ої статті ізраїльського правного кодексу. З цього приводу, суд рішив, що цю справу повинні прослідити компетентні чинники.

Після такого рішення суддів поліція таки на місці розправи притримала Е. Нишника, щоб о год. 5-ій пополудні на поліції його переслухувати.

Коли свідок оборони В. Флинн став і вийшов із судової залі, обговорено ще справу чергових свідків оборони. Судді бажали мати черговим свідком самого І. Дем'янюка, але оборона запротестувала з приводу поганого стану його здоров'я, як також тому, що ще мають переслухувати чотирьох свідків. Тому суд порішив зробити перерву до 14-го грудня, а вміжчасі в Західній Німеччині має бути переслухування свідка Рудольфа Райса, який працював у адміністрації табору в Травніках.

Після відновлення розправи 14-го грудня ц.р. всі свідчення повинні, — як заявив суддя Д. Лєвін, — якнайскорше закінчитися.

Від 18-го січня 1988 року повинні початися кінцеві промови прокуратора та оборонців, а відтак наступить перерва для винесення вироку у цій розправі. Дата проголошення вироку має бути подана до загального відома два тижні наперед.

В окремій телефонічній розмові з Е. Нишником редакція „Свободи" довідалася, що він на поліції відмовився від свідчення без присутности адвоката і заперечив, що він у будь який спосіб впливав на свідка та на його зізнання.

СССР стоїть напередодні збільшення безробіття

Москва. — Агентство Ассошієйтед Пресс інформує з Москви, що минулого тижня на черговому засіданні Політбюро ЦК КПСС погодилося на створення в Совєтському Союзі бюр служби затруднення на роботу, тобро урядів безробіття на взір тих, які існують вже віддавна в західніх країнах. Економічні спостерігачі передбачають, що у зв'язку з перебудовою і „оздоровленням економіки", в скорому часі, зокрема з початком наступного року, тисячі осіб втратять роботу особливо тоді коли керівники підприємств, великих заводів і фабрик та державних установ самі зможуть вирішувати скільки осіб потрібно для справного функціонування підприємства, а скільки можна звільнити з роботи для заощадження грошей. Очевидно, під категорію звільнення попадуть в першу чергу ті особи, які відстають у роботі і так звані „лишні", які були прийняті на роботу тільки для заповнення відсотку затруднених, але підприємстві вони фактично не були потрібні.

Згідно з інформацією газети „Соціялістіческая Індустрія", тільки в московських міністерствах, штат яких надмірно роздутий, передбачається звільнення майже половини урядовців до 1990 року. У наслідок таких заходів на протязі двох чергових років понад 60,000 москвичів втратять працю і будуть змушені шукати допомоги у бюрах соціяльного забезпечення, радше у бюрах безробіття.

На протязі довгих років повна затрудненість і навіть брак робітників у деяких галузях економіки, були нібито „доказом" вищости соціялістичної над капіталістичною системою та опіки совєтського уряду своїми громадянами, не зважаючи на те, що уряд контролював стисло платні і деякі нефахові робітники ледве могли зв'язувати кінці з кінцями. Очевидно, кажуть західні спостерігачі, багато осіб, особливо працівників міністерств й інших високих урядів, переведуть „потихо" на інші, менш престижеві і менше платні роботи, або звільнять їх на „власне бажання" з огляду на „вік", або „хворобу", щоб не створювати переполоху серед загалу затруднених. Інших звільнятимуть малими квотами, скажім по п'ять відсотків.

З метою боротьби з безробіттям і очікуваним більш масовим звільненням з робіт, Політбюро вирішило відновити „комплекс організаційних соціяльно-економічних і юридичних бюр" із завданням допомагати звільненим з роботи, підшуканні для них роботи в інших місцях країни тощо.

Особливо останню постанову правдоподібно надуживатиме КҐБ для того, щоб вислати з європейської частини СССР на Сибір і в Казахстан небажаний, або запідозрений елемент.

У повідомленні Політбюра не говориться про подробиці цього пляну, а згадується тільки про збільшення допомоги і компенсацій для тих осіб, які втратять роботу. Газета „Соціялістіческая Індустрія" не згадує нічого про робітників в таких ділянках, як народне шкільництво, виховання, культурні установи, агітація і пропаганда, атеїстичні товариства та численні інші. Не звільнятимуть тільки з КҐБ, — кажуть деякі совєтські громадяни, бо ця установа є головною підвалиною існуючої системи.

Лі Пенґа найменували прем'єр-міністром КНР

Пекін. — Три тижні після закінчення з'їзду китайської комуністичної партії на якому, як відомо, зайшли далекойдучі зміни не тільки в особистому складі Політбюра і Центрального Комітету Комуністичної партії Китаю, але також структуральні, які мають допомогти Китаєві розбудувати і змодернізувати його економіку, китайські лідери найменували нового прем'єр-міністра уряду, яким став 59-річний Лі Пенґ.

Дотепер цю функцію сповняв Зао Зіянґ, ставленик некоронованого керівника Китаю Денґ Шіаопінґа, який на останньому партійному з'їзді уступив, давши тим самим сигнал для інших старших членів Політбюра і ЦК КПК, щоб вони зробили місце для молодшої ґенерації, якій не тільки належиться місце в керівництві, але вона дещо краще освічена і тому скорше дасть собі раду із непосильними завданнями в технологічній добі, у яку входить також Китайська Народна Республіка.

Не маючи змоги виконувати обидві функції з огляду на інші важні обов'язки, генеральний секртар З. Зіянґ, якому підлягають не тільки усі державні справи, але також 46 мільйонів членів компартії, повністю підтримав кандидатуру Л. Пенґа на прем'єр-міністра, надіючись, що він розгорне широку політичну діяльність і тим самим простелить шляхи для Китаю для корисної співпраці з багатьома державами світу.

Л. Пенґ, освічений в Москві інженер, який однак не став сліпим знаряддям комуно-московської імперії, поставивши інтереси власної держави на перше місце, в кожному разі став понад всякі ідеологічні різниці, які існують дотепер між Пекіном і Москвою.

Виступаючи перед членами Політбюра і Центрального Комітету, членом якого він став після затвердження його прем'єр-міністром, Л. Пенґ заявив, що його першим завданням буде перебудувати цілу систему центрального і провінційних урядів, які, на його думку, мають служити народові в першу чергу і дбати про забезпечення інтересів та престижу Китаю у відносинах з іншими, зокрема заприязненими країнами світу.

Деякі західні дипломати, аналітики і політичні спостерігачі все одно висловлюють побоювання, що довге перебування Л. Пенґа в Совєтському Союзі могло вплинути на його політичний світогляд і він, будучи членом головного керівництва, намагатиметься відновити добрі відносини Китаю з Москвою.

Дж. Шулц інформував союзників про деталі договору з СССР

Брюссель. — Як уже інформовано, державний секретар ЗСА Джордж Шулц і міністер закордонних справ СССР Едуард Шеварднадзе зустрілися в Женеві і досягнули принципіяльної угоди про ліквідацію в Европі ракет середнього засягу і оперативно-тактичних ракет. Незначні протиріччя, що ще залишилися, носять чисто технічний характер і будуть урегульовані експертами.

Із Женеви державний секретар прибув у Брюссель, де інформував представників союзних держав про подробиці переговорів і про деякі технічні аспекти майбутнього договору. За словами Шулца, З'єднані Стейти відмовляються від дальшого розміщення в Західній Европі крилатих ракет наземного базування. Формально З'єднані Стейти мають право розміщувати ці ракети до того дня, поки договір буде ратифікований Сенатом і вступить в законну силу.

Згідно з попереднім пляном, протягом майбутніх 13 місяців у Великобританії, Італії і Голляндії повинні були бути розміщені ще 208 ракет кляси „Томагавк".

У розмові з журналістами після зустрічі з Шулцом міністер закордонних справ Західньої Европи Ганс-Дітріх Геншер висловив надію на швидку ратифікацію договору Сенатом.

Міністер закордонних справ Італії Джуліо Андреотті заявив: „Це і наш договір. Його не можна розглядати як сепаратну угоду між Росією і Америкою. Це договір усіх союзників".

Міністерство закордонних справ Франції, яка не входить у військову структуру НАТО, опублікувало заяву, в якій міститься висока оцінка майбутнього договору.

Совєтська газета „Правда" надрукувала досить агресивну статтю оглядача Томаса Колєсніченка, який написав про атмосферу гістеричного антисовєтизму, що його породжують консервативні сили. Колєсніченко пише, що консерватисти намагаються будь-якими шляхами зірвати заплановану зустріч на вершинах і не допустити того, щоб погляди Горбачова стали відомими широкій американській публіці.

Помер посадник Чикаґо Г. Вашінґтон

Чикаґо, Ілл. — Тут, 25-го листопада ц.р., помер на серцеву атаку в середу, 25-го листопада ц.р., у своєму бюрі, посадник міста Геролд Вашінґтон на 65-му році життя.

Г. Вашінґтон був першим неґритянським посадником Чикаґо, якого перевибрали на цей пост весною 1987 року. В часі своєї каденції він показався одним із найбільше енерґійних політичних провідників від часів славного посадника Чикаґо, третього за величиною міста в ЗСА, Ричарда Дейлі, який також помер на серцеву атаку в 1976 році.

Г. Вашінґтон, був урядником стейтової леґіслятури і членом Конґресу від Демократичної партії. Його політична кар'єра почала розвиватися в 1983 році, коли він переміг свого противника з Республіканської парції Бернарда Ептона, кандидуючи вперше на посадника Чикаґо. У перших чотирьох роках на цьому відповідальному поті, Г. Вашінґтон закріпив свою політичну силу та своє значення, а при тому підніс престиж цілого ряду інших політичних діячів неґритянського походження та показав яку силу мають чорні мешканці великих американських міст.

Тому його смерть викликала велике потрясення серед мешканців міста та глибокий жаль. В день після смерти Г. Вашінґтона 50 членів міської ради скликало пресову конференцію, на якій подали до відома, що виберуть з-поміж себе діючого посадника в наступному тижні після похоронів Г. Вашінґтона, які заповіджені на понеділок 30-го листопада ц.р. Вибраний діючий посадник буде на тому пості аж до наступних виборів з початком 1989 року. На разі обов'язки посадника перебрав Дейвид Д. Орр, член міської ради, який однак відразу подав до загального відома, що він не є кандидатом на пост посадника.

Понеділок, 30-го листопада ц.р., проголошений днем жалоби в Чикаґо, після того як тіло посадника від п'ятниці до неділі буде виставлене у залі ратуші.

Приятель покійного посадника кандидат на президента Джессі Джексон перервав свою подорож на Близькому Сході і приїжджає до ЗСА, щоб взяти участь у похоронах.

Й. ТЕРЕЛЯ ЗУСТРІВСЯ З Б. МАЛРУНІ

Оттава. — Відомий Український католицький активіст Йосиф Тереля відвідав канадський парлямент у середу, 28-го жовтня, і скористав з цієї нагоди щоб познайомити канадських парляментаристів зі справою порушення людських прав в Совєтському Союзі.

Й. Тереля розпочав свої відвідини приватною зустріччю з Андрієм Вітром, послом до парляменту з округи Паркдейл — Гай Парк і містоголовою парляментарної комісії в питанні людських прав. Після того засідання Тереля відбув пресову конференцію, під час якої представники преси випитували його про пережиття як активіста у боротьбі за відновлення прав української Католицької Церкви.

Після пресової конференції Йосиф Тереля відвідав сесію парляменту, як гість в ґалерії спікера, саме в той час, коли посол А. Вітер прочитав заяву про присутність Терелі в Палаті.

Й. Тереля разом з послами А. Вітром і Ширлі Мартин зустрівся з прем'єр-міністром Браєном Малруні і подякував йому і канадському урядові за їхню інтервенцію в його обороні.

Й. Тереля (другий зліва) у прем'єр-міністра Канади Б. Малруні (другий справа) з послами А. Вітром (зліва) і Ш. Мартин.

Зараз після зустрічі з прем'єр-міністром Й. Тереля свідчив перед комісією в справах порушень людських прав за Залізною завісою.

Вечером Й. Тереля був гостем на прийнятті спонзорованим групою Канадці за справедливість, організацією яка складається з членів Комісії Людських Прав Комітету Українців Канади, Німецького національного конґресу, Латишської національної федерації, і Литовської громади Канади. Під час прийняття репрезентанти української, литовської, латишської, естонської і німецької громад зустрілися зі 40 послами і міністрами. Присутніми від уряду були: Дон Мазанковскі заступник прем'єр-міністра, Майк Вилсон, міністер фінансів, Рей Гнатишин, міністер справедливости, Джері Вінер, міністер імміґрації, Даг Луїс, міністер скарбу, Джан Вайс, міністер господарства, Билл МекНайт, міністер індіянських справ і північного розвитку, і Чарлз Маєр, міністер в справах пшеничної ради.

ЗАБАВА СУМ

Ню Йорк. — Тут в приміщеннях Українського Народного Дому, при 140-142 Друга авеню, осередок СУМ ім. ген-хор. Тараса Чупринки влаштовує осінню забаву з вибором королеви Осередку. Забава при звуках оркестри „Темпо" відбудеться в суботу, 28-го листопада ц.р., о год. 9-ій вечора. Столики можна замовляти в „Діброві" тел. (212) 473-2955.

ПЛИТИ СЕСТЕР ВАСИЛІЯНОК

Філядельфія. — Сестри Василіянки видали в українській мові плити і касетки на гарні різдвяні дарунки: Божественна Літургія — хор Сестер; Марійські пісні на Марійський рік; народні пісні і „Сім струн" Лесі Українки; українські колядки — діточий хор. Замовляти можна телефонічно на число (212) 763-6932 або написати на адресу: Sisters of St. Basil the Great, 887 N. 24th St. Philadelphia, Pa., 19130. Ціна одної плити чи касетки 8.50 дол. разом з пересилкою.

У СВІТІ

БРИТАНСЬКИЙ ТИЖНЕВИК „Обсервер" надрукував статтю Ендрю Вілсона п.з. „Скандал в Кремлі з причини Раїси", у якій він намагається „розгадати" падіння, тобто деградацію неголосуючого члена Політбюра і першого секретаря московського міського комітету компартії Боріса Єльцина. Вілсон пише, що Раїса Ґорбачова викликала гнів у Єльцина своєю поведінкою і своїм стремлінням грати „першу лейді" СССР і тим самим створити культ довкола своєї особи. Тепер стало зрозумілим, пише згаданий тижневик, чому генеральний секретар ЦК КПСС Міхаїл Ґорбачов не погоджувався з вимогами опублікувати слово Єльцина на пленарній сесії Політбюра і Центрального Комітету КПСС, яке він виголосив 21-го жовтня цього року. Після цієї атаки Єльцина на дружину М. Ґорбачова, усім членам Політбюра стало ясно, що він не зможе залишитися на своєму пості довго, бо перебудова і „гласность" має також відношення до змінної тактики праці і поведінки совєтських керівників.

ПЕРЕБРАНІ В ЦИВІЛЬНИЙ ОДЯГ міліціонери і агенти КҐБ розігнали, побили і заарештували декількох демонстрантів, які зібрались біля московського еміграційного бюра ОВІР, домагаючись видачі віз довголітнім „рефюзнікам". Агенти КҐБ потурбували також західніх кореспондентів, зокрема фоторепортерів, які намагалися сфотографувати сцени бійки працівників державної служби безпеки з демонстрантами, переважно жінками і зафіксувати на плівку їхню брутальну поведінку зі своїми громадянами. Присутні міліціонери в уніформах не вмішувались до цієї суматохи, роблячи враження, що нічого особливого не діється. Кореспонденти пожалувались в міністерстві закордонних справ на що отримали відповідь від Ґеннадія Ґерасімова, що, мовляв, „ніхто не видавав жадних наказів бити когось чи арештувати з причини демонстрації".

В АМЕРИЦІ

СОВЄТСЬКИЙ СОЮЗ плянує запросити провідних американських підприємців на зустріч з Міхаїлом Горбачовим під час його перебування в ЗСА, заявили речники групи, що сприяє американсько-совєтській торгівлі Джеймс Ґріффін, президент Американсько-совєтської торговельної та економічної ради з осідком в Ню Йорку, заявив, що така зустріч в совєтській амбасаді дасть можливість Горбачову продискутувати його нову економічну політику, як теж вглянути в можливості нової торгівлі з СССР. Ґріффін сказав, що пропозиція такої зустрічі вийшла від його групи і що совєти тентативно погодились. Учасників такої зустрічі ще не названо, однак вони будуть репрезентувати більші корпорації.

В ДИТЯЧІЙ ЛІКАРНІ університету Джанс Гопкінс двійнят, що були зрослі головками та яких оперовано там 6-го вересня ц.р., знято з критичної листи. Пооператційні прогнози є позитивні, хоч діти мають проблему з координацією зору.

ДОСІ КУБИНСЬКІ кримінальники-заворушники, які протестують проти договору ЗСА з Кубою з уваги на можливість їхньої депортації і тримають біля 100 працівників як закладників. Федеральні чинники заявили, що не бачать можливостей скорого полагодження цієї справи та звільнення закладників, а начальник тюрми в Атланті, Джозеф Петровскі, сказав, що „переговори з тюремниками є в цілковитому застою".

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00 UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, допучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Допоможім комісії

З ініціятиви передчасно померлого основника і голови організації Американці в Обороні Людських Прав в Україні Ігоря Ольшанівського поведено акцію у Вашінґтоні, щоб американський Уряд зацікавився одним із найганебніших злочинів Сталіна — штучним голодом в Україні в роках 1932-33, в якому, щоб примусово завести колективізацію, винищено цілу українську хліборобську верству, понад сім мільйонів жертв, у цьому числі жінки та діти. Ці, на перший погляд нереальні заходи, таки увінчалися успіхом. У 1984 році перейшов у Конґресі закон про створення для цієї справи окремої комісії для дослідження причин і наслідків великого голоду в Україні в початках 30-их років. 23-го квітня 1986 року ця комісія Конґресу перевела своє перше засідання під головуванням конґресмена Деніела Майки. Найбільшим інтелектуалом у цій комісії був професор Гарвардського університету Джеймс Мейс, відомий приятель українців, — одним з найактивніших членів комісії був заступник головного предсідника УНСоюзу д-р Мирон Куропась.

На працю цієї комісії, що її обраховано на два роки, Уряд асиґнував 400,000 дол. Згори було відомо, що для повного і солідного переведення праці над науковим авторитетним дослідом трагедії великого голоду треба поважніших сум. Усе ж, цієї субвенції Уряду не змарновано. Переведено дев'ять публічних засідань із переслухуванням свідків, що пережили голод. Списано зізнання 57-ох наочних свідків трагедії голоду, перевірено спомини кругло 200 уцілілих з голоду українських людей, перевірено всі документи і спомини, які появилися в цій справі, стосуючи у відношенні до них строго науково-дослідний підхід. Проголошено вже перші висліди праці комісії та заповіджено, що перед 23-им квітня 1988 року — себто в два роки від першого засідання — буде проголошений остаточний звіт. Це буде документ безцінної історичної вартости, це буде історичний акт обвинувачення безпосередніх і посередніх винуватців злочину голодової облоги в Україні. Можна буде прирівнювати той документ хіба тільки до звідомлення Комісії Міжнародного Червоного Хреста, яка ствердила була, що не німці, а большевики вистріляли в Катинському лісі кругло 20,000 польських старшин, які з вибухом Другої світової війни втекли перед німецьким наступом на совєтську територію, у переконанні, що втікають під охорону „союзника".

Але тепер є листопад 1987 року, а фонд 400,000 дол. майже вичерпався. Щоби закінчити працю цієї історичної офіційної американської комісії Конґресу треба додаткових грошей. Очевидно, що найбільш зацікавлені у праці цієї комісії та у проголошенні її висліду є ми, українці. Ми свідомі того, що наша жертвенна громада втримує своїми фондами різні установи й організації — наукові, громадські, харитативні, культурні. НТШ, УВАН, Гарвардський Проєкт, ЗУАДК, Український Музей, Суспільна служба комбатантів охорона воєнних могил, Патріярший фонд — це тільки з пам'яті перелічені найбільш популярні цілі, що їх реалізується пожертвами українських людей. А є ще організації молоді — Пласт, СУМА і ОДУМ, є ще безліч місцевих потреб. А втім, з'ясовано вище справу, що повинна опинитися між найпершими, які вимагають грошової підтримки. Це ж має бути книга — документ під фірмою американського Конґресу. Це має бути документ, куди більше вартісний, як найкращий індивідуальний твір, що його можна критикувати й гудити, справедливо або несправедливо, залежно від суб'єктивного становища критика. Піддавати під сумнів правдивість державної комісії Конґресу ніхто не може. Це буде тріюмф покійного Ігоря Ольшанівського, але й один із доказів конструктивної та успішної праці української громади в діяспорі — для добра української правди. Тому впарі з Екзекутивою УНСоюзу звертаємося з оцим закликом до всіх, які свідомі вартости цієї доброї цілі. Всі датки можна відтягати від прибуткового податку. Висилати на адресу: Commision on the Ukraine Famine, 1111 20th St. N.W. Suite 537, Washington, D.C. 20579.

Лев Яцкевич

ЗА ЛАШТУНКАМИ „ҐЛАСНОСТИ"

Від часу, як Ґорбачов проголосив свій заклик до більшої одвертости в насвітлюванні внутрішніх справ Совєтського Союзу, немислиме здійснилося! Досі бо всевладні совєтські пресові цензори найшлися під несподіваним викликом редакторів у випробуванні меж цієї гласности.

І так, журнал „Ґласность", що його досі видавав Сергій Ґриґорянц, який нещодавно відбув 12-річне заслання за свої інакодумні погляди, друкує тепер дослівно, все що захоче. Минулого місяця появилося друге число цього журнала, збільшене із 55-ти сторінок до 184-ох, яке втішається великою популярністю. В цьому журналі можна зустрінути детальні інформації про нові еміґраційні закони та нові акції КҐБ, ледь заторкнені офіційною пресою. Ще два роки тому Ґріґорянц за свою сміливість найшовся б в одній із робочих таборів Мордовії. Але замість цього, він поряд 8,500 редакторів офіційних газет та 1,500 журналів що появляються у Совєтському Союзі, втішається повною свободою.

У цьому сміливому виклику режимним цензорам, не лишився позаду також відомий український поет, а тепер, головний редактор російськомовного журнала „Огоньок" Віталій Коротич, публікацією листа-завіщання з 1939 року видаленого із Совєтського Союзу большевика, в якому він звинувачує Сталіна в організації голоду в Україні та в оркеструванні судових, політичних процесів. Мало того, В. Коротич недавно вислав до Афганістану молодого репортера з метою описати безсторонньо непопулярну досі війну, що ведеться у цій країні.

Але ще більшу несподіванку зготовили своїм читачам досі нецікаві та бомбастичні „Ізвєстія", збільшенням свого тиражу з 6.5 до 8 мільйонів чисел. Це досягнення стало дійсністю завдяки редаґуванню цієї газети її головним редактором, Іваном Лаптєвим, який зумів цю сіру та нудну газету перетворити на цікавий і дуже почитний пресовий орган. У цій газеті, він опублікував, між іншим, інтерв'ю з військовим старшиною, відповідальним за випал атомних стрілен. Ще ніколи досі жодна совєтська газета не подала таких детальних інформацій про місце положення атомових стрілен, ні про людей, що ті стрільна обслуговують. Це було досі табу, окутане щільно державною таємницею.

Але найбільшою бомбою „ґласности" слід вважати появу книжки про сутність цієї „гласности", автором якої виявився ніхто інший, як сам М. Ґорбачов. Ця книжка вже появилася п. з. „Перестройка та нові думки для нашої країни та цілого світу", одночасно в Совєтському Союзі та ЗСА, у видавництві „Гарпер енд Ров". Під „перестройкою" Ґорбачов розуміє економічні реформи у плянованій ним програмі для піднесення видайности продукції та життєвого стандарту. На думку Горбачова, „перестройка", це життєва конечність, затримка якої може призвести до загострення внутрішньої ситуації та викликати загрозу соціоекономічної та політичної криз." При тому, він звертає увагу на такі парадокси: Совєтський Союз засіває безмежні простори зерном, та не зважаючи на те, він кожного року імпортує мільйони тонн збіжжя. Совєтський Союз має найбільшу кількість лікарів (на тисячу жителів), але має поважні проблеми забезпечити здоров'я тих жителів належною медичною опікою. Врешті, Совєтський Союз має змогу вислати наукову місію в космос, на зустріч кометі Геллея, але він не всилі забезпечити своїх громадян добрим хатнім устаткуванням.

Вибірки з його книжки появилися уже на сторінках тижневика „Московські Вісті" та, поряд з лібералізацією масової інформації, поставило багатьох членів Політбюра в опозиції до започаткованої „ґласности". Речником їх поглядів вважають Ігора Ліґачова, кремлівського комуністичного ідеолога та президента Совєтського Союзу, Андрея Громика.

В тому часі, коли в Україні, поза декількома виступами українських літераторів в справі потреби вживання та поширення української мови, всі, мов заворожені, мовчали, в Москві проходять публічні демонстрації патріотичного російського Т-ва „Пам'ять" з вимогою признання йому правного статусу, впровадження релігійних мотивів у проєктованому тепер пам'ятнику героям останньої вітчизняної війни та виявлення прізвищ тих всіх космополітів та масонів, що знищили в Москві її палаци та церкви.

Під теперішню пору Т-во „Пам'ять" нараховує приблизно 1,000 членів, в самій тільки Москві. Ховаючись під російською патріотичною фасадою, вони проводили демонстрації з участю кількох сотень членів, з транспарантами, на яких видніють написи: „Ми домагається зустрічі з Ґорбачовим та Єльцином, проч із саботажниками „перестройки"! До речі Борис Єльцин був першим секретарем Мос

(Закінчення на стор. 4)

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про вміння подякувати

Усі ми тут на „землі Вашінґтона" відзначали більше або менше святочно День Подяки — один із справді особливо важливих, найбільше торжественних днів для американської спільноти.

Ми, українці, приїхавши до цієї країни після Другої світової війни, спершу дивувалися, дещо посміхалися а зчасом і самі прийняли це свято. Правда, ще й далі у нас кепкують собі і називають цей день „святим індиком", хоча добре кожний здає собі справу, що тут не суть в індику, який є головною стравою родинного обіду в День Подяки, а зовсім у чомусь іншому, важливішому.

А ми, здається, прийняли це свято, як своє, саме із його зовнішніми атрибутами, як власне кажучи цей „славний" індик, але ледве чи є багато українських родин, які, засідаючи до того шлункового пиру, складають справжню подяку Богові за те, чим Він їх обдарував і за те, що вони тут живуть у спокійних, безпечних та свобідних умовинах.

Тому, коли нам довелося почути таку подяку Богові від молодого батька української родини — це пройняло нас зворушенням, а рівночасно і радістю, що хтось не соромиться голосно висловити вдячність за ті добра і за те життя, яке ми звикли приймати, як самозрозуміле.

І тут насунулося нам тихе питання: чи не є ми з природи речі більше „нарікайли", як вдячні істоти? Чи часто застановляємося у щоденному житті, а не лише в один день у році над тим, скільки доброго можна найти у житті кожного із нас не зважаючи на всіх труди та неприємності, яке воно приносить? І чи є ми вдячні нашим ближнім за дрібні і більші прислуги чи добрі діла, які вони нам роблять?

Ми звикли раз-у-раз звертати увагу малим дітям: „Подякуй"!, „Скажи дякую!" — але коли входимо в світ дорослих, це слово якось рідше проходить через наші уста.

Це особливо можна відчути у громадській і у нашій вузько-професійній, журналістичній праці.

Наші „нарікайли" постійно невдоволені і питанням — „чому" немає кінця. Коли, однак, зробите комусь прислугу та виконаєте це, що хтось вас прохає, уважається це за самозрозуміле та ще можна почути заввагу „Пощо тут дякувати — це його обов'язок".

Як часто ми відчуваємо таку настанову у нашій журналістичній праці. Одна похибка, одне необачно пропущене прізвище викликає негайно реакцію, гідну більшого діла. Надходять листи сповнені обурення, дзвонять телефони, критикується редакторів, а то і цілу газету. Як, однак, рідко трапляється, щоби хтось із читачів чи дописувачів був вдячний, коли ми виконаємо все як слід. Воно таке рідке, що коли трапиться добра душа, яка подякує — ми дивуємося, ми зворушені і розповідаємо про це, як про якесь чудо.

Подібне трапляється у громадській праці. Там уже навіть не чекайте на таке „чудо", щоби вам подякували за те, що ви часом виконуєте довгими роками. Може часом і пригадають собі про почуття вдячности до людини, яка працювала далеко поза свої обов'язки, але щойно — у похоронному заведенні, коли вона вже в іншому світі.

А наскільки було б життя приємніше і радісніше, коли б усі вміли обдарувати почуттям вдячности і його не соромилися та й найважливіше, щоб про оцю вдячність пам'ятали. Думаємо про те саме тепер, коли для одних 26-го листопада було днем „святого індика" а для інших — днем справжньої подяки.

О—КА

Василь Верига

ВАРТО ПОДУМАТИ!

Є у нас один афоризм, який каже, що кращі розмисли як замисли. І це правда! Часом людина задумує щось зробити, на перший погляд дуже корисне, але коли добре застановиться та ще й порадиться інших, то переконується, що його, чи її задуми не такі то вже геніяльні. Таке власне можна сказати і про плян організації міжнародного трибуналу у справі штучного голоду застосованого Москвою в Україні в 1932-33 роках.

Почнемо із розгляду доцільности такого „трибуналу". Тут варто підкреслити, що пляновики того будь-що-будь патріотичного задуму, мішають два різні поняття: українською мовою говорять про трибунал, що означає кримінальний суд, який мав би довести обвинуваченому злочин і покарати його. У нашому випадку мав би довести вину і винести присуд для тих, які допровадили до голодомору в Україні в 1932-33 роках. У той же сам час по-англійськи вживають термін „Commission of inquiry", що означає комісію дослідів для устійнення, хто спричинив цей голод. Отже, вже з самої назви виходить, що в різних мовах говоримо про різні речі, яких не слід змішувати. Говорячи про міжнародний трибунал, ми розуміємо, що це мав би бути суд над Сталіном та Каґановичем і Комуністичною партією, які організували цей голод і спричинили смерть не менше семи мільйонів людей. Цей міжнародний трибунал мав би наші обвинувачення розглянути і, на базі достатючних доказів, засудити обвинувачених нехай і посмертно. На таке діло все знаходяться добродії готові сягнути навіть до кишені, чи то надщербити банкове конто. І тут треба підкреслити, що українська громада ще ніколи не завела, коли йдеться про фінансування якоїсь конкретної справи. А хіба ж ці заморені сім мільйонів не вартують того, щоб міжнародний суд, чи пак, міжнародний трибунал засудив диктатора Сталіна, тодішнє Політбюро партії та всіх тих, які свідомо виконували це злочинне діло й безжалісно морили голодом старих і малих, чоловіків і жінок, щоби здійснити „соціялізм в одній країні"?

У той же сам час англійська назва „International Commission of Inquiry" вказує, що це не суд, але комісія, щось як була в Канаді Комісія Дешена, яка мала б переслухати всіх, чи не всіх, свідків-очевидців і знавців справи і ствердити, що такий голод дійсно заплянував Сталін, а штучно його створили і перевели Каґанович і Молотов при допомозі Комуністичної партії та НКВД. І тут аж напрошується питання, невже ж нам треба аж міжнародної комісії (бо трибуналом з усіма суддейськими прероґативами то не буде!), щоб нам і світові, ще раз сказали, що такий голод дійсно був та, що його штучно викликала Москва, вихолостивши з України усі засоби харчування? Знову ж таки важко зрозуміти, чому такі публічні переслухування мали б відбутися аж два рази, в Брюсселі і в Ню Йорку і третя — закрита сесія і кожне із цих переслухувань коштувало б не менше 250,000 долярів. Хіба ж ми живемо у середньовіччі, коли не було ще модерних засобів комунікації, які на протязі півгодини можуть поінформувати весь світ про якусь важливу подію, незалежно, де вона заіснувала?

Не зважаючи на те, що це таке сантиментальне питання, яке кожного українця болить, я дозволю собі єретично твердити, що такий „трибунал" нічого нам не дасть, але коштуватиме нас величезну суму грошей і не меншу втрату часу. І одного і другого у нас не так то уже багато. До речі, якщо ми остаточно і зберемо, як то плянують близько мільйона долярів, то їх заберуть чужі адвокати і взаміну за те телевізійні програми готові будуть присвятити цій справі одну хвилину часу чи в газетах кілька рядків десь там на задніх сторінках. Ми не сміємо забувати про те, що засоби масової інформації, як такі, є під контролею ворожих українській справі чинників.

В той же сам час насувається ще й інше питання: навіщо нам організувати якісь „трибунали" чи „розслідувальні комісії" як таку ж комісію створив уже американський Конґрес, яка працює на державний кошт і, скорше чи пізніше, проголосить вислід своєї праці, який напевно виявить, що українські обвинувачення Москви є вповні обґрунтовані. Отже, чи не краще почекати, що скаже американська комісія Конґресу? Нам здається, що зміст урядової комісії матиме більше значення, більшу міжнародну політичну вагу, ніж комісія чи навіть трибунал організований мізерними фондами СКВУ. Якщо такий трибунал чи комісія мали б коштувати до мільйона долярів, то якщо б замість того створити якусь наукову фундацію, що давала б науковцям субсидії, щоб вони писали наукові праці про -ий голод, такі, як „Жнива горя" Роберта Конквеста, то це дало б далеко кращі висліди. Це був би тривалий успіх, бо книжка на полиці науково-дослідної бібліотеки має далеко більше значення, як повідомлення у газеті, десь там на задній сторінці, якогось напівграмотного у тих справах кореспондента, що мовляв, розслідувальна комісія ствердила, що совєти дійсно морили голодом у 1932-1933 роках. (Про голод у 1921-23 рр., коли в південній Україні шалів голод не то чужинці, але навіть самі українці уже не

(Закінчення на стор. 4)

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

ОДИН У ПОЛІ ВОЇН

Моя „Несподіванка", що появилася була у „Свободі" тому півроку, в якій я описав свій виступ з бандурою у Кін коледжі в Юніон, Н. Дж., не закінчилася цим одним несподіваним успіхом, а продовжується і в теперішньому семестрі присутністю української музики в репертуарі хору студентів музики. Диригентка включила у репертуар хору на концерті, що має відбутися в середу 2-го грудня ц. р., українську колядку М. Леонтовича „Щедрик" і мою окрему сольову точку з бандурою.

Сам концерт буде показом стилю давньої англосаксьої музичної культури. Докладний текст оголошень на афішах, летючках і в пресі, що саме появилися, є такий: „Кін коледж презентує Старовинний елізабетанський бенкет, третій річний мадригальний обід. Участь бере хор коледжу в костюмах і в супроводі ренесанського почоту".

Дозволю собі в цьому місці коротко пояснити англійські мадригали. Їх можна назвати по-українськи побутові пісні. Вони походять із XVI і XVII століть, з часу коли був, за твердженням Оксфордського університету, найбільший розквіт англійської музики.

(Закінчення на стор. 3)

Микола Дейчаківський

ПРО ПОДОРОЖ БАНДУРИСТІВ ДО ПІВДЕННОЇ АМЕРИКИ

II.

Після прийняття, деякі із хору ще приїхали до нашого готелю. Там ми у готельному кафе забавлялись до третьої ранку. Ледве що комунікувались словами — було пару із них, що ледве говорили по-англійськи, і декілька з нас, що трохи клепали по-еспанськи, але тут і не треба було слів — лише треба було музики і радісного настрою. І того було багато. Один із них привіз зі собою ґітару. Спочатку вони нам співали поодиноко свої популярні пісні. Одна із їхніх співачок, Сузанна, могла б нині співати в хорі ім. Верьовки. Був між ними здоровенний бас — Рудольфо Самба, який „побратався" з нашим здоровенним басом, Марком Фаріоном. А далі, почали танцювати і співати пісні під ґітарний супровід „Карльоса" (так його назвали наші дівчата, бо він обличчям був подібний до Чарлса Бронсона). Під кінець всі вони разом з нами супроводили наші коломийки рефреном: „Ой тай дуна, ой тай дуна". Це вже інакше враження, як у Буенос Айресі — там я мав велике духове задоволення із обміну спільних почувань і переживань із нашими людьми, тобто із українцями. А у Посадос мали лише одну спільну мову — музику — яка довела до радісного контакту із людьми з зовсім інакшої культури. Дві групи людей поклали міст між собою і на ньому пізнавалися — і не треба було слів. Лише треба було відчувати красу — красу музики та доброту людей.

Декілька днів пізніше, після ще одного концерту і оглядання водоспаду Іґвасу, ми опинилися у містечку Прудентополіс у південній Бразилії. Це тут де українська католицька церква має свої головні школи — тобто, семінарію для хлопців, та колехіо та інтернат для дівчат. Ці школи є повні дітей з дооколишніх колоній — тобто сіл. Колоніями їх там називають, бо їхні діди ці землі зколонізували — були піонерами.

Ми приїхали до Прудентополісу коло полудня. Після смачного обіду в павільйоні через дорогу від церкви, нас завели до колехіо, де учениці колехіо і інтернату дали нам маленький концерт. Це знову, для всіх нас гостей з Америки й Канади, був дуже зворушливий момент. Маленька сценка була повна дівчат, віком від п'ять до шістнадцять років, які були стиснені „як сардинки". Вони нам співали різні вітальні пісні. Всі дуже відважно й голосно співали — не так, як тут, де в більшості дівчата того віку соромляться співати. Між піснями виходили поодинокі дівчатка і деклямували привітальні віршики. А збоку сидів ряд бандуристок, а за ними стояв ще один ряд. Ті, що сиділи виконали пару пісень, а тоді помінялись із стоячим рядом, і ті нам заграли. Це знову були діти, які кілька місяців тому зовсім не грали. Навчились грати весною, коли був у них Юліян Китастий. Не мали досить бандур, тому мінялися. Ті, які мали, то завдяки зусиллям Миколи Чорного та всіх, хто щедро дали на цю ціль — щоби закупити бандури і післати охочим в південній Америці. А там ще й далі багато більше охочих, ніж бандур. Той виступ викликав нам бандуристам сльози радости, бо в цих дітях ми бачили пересмників нашого кобзарського мистецтва. Як я вийшов із залі сказав до когось: „Як би я тепер побачив Юліяна, то я його розцілував би". Пам'ятаю, коли я, вже пізніше в Америці, показував Юліянові фотографії цих бандуристів — він на них дивився явно схвильований, із великою любов'ю, немов батько гордився своїми дітьми, і тоді додав: „А бачиш, у кожної рука правильно поставлена".

Два дні пізніше, у понеділок, дві групи бандуристів поїхали з міста Куритиби у різні колонії. У групі, з якою я їздив, було сім людей. Ми заїхали перше до Прудентополісу, щоби підібрати нашого товариша Андріяна Шмотолоху. Андріян — український каліфорнієць, який подорожував по Південній Америці і минулі два місяці вчив англійську мову в семінарії. Ми зайшли до колехіо його шукати (він там мав обідати), а зустріла нас директорка, Мирослава Крива і зразу нас завела в кімнату, щоб пообідати. Ми хотіли якось віддячитись — запропонували бодай учням заграти-заспівати, а вона відповіла: „Ні, вони вже вас чули на концерті в суботу. Виїдьте чимшвидше, де вас ще не чули". І так ми виїхали в колонії. Про ці колонії можна багато написати, але я обмежуся до найбільш пам'ятних вражінь.

Весь час під час наших зупинок, зробив велике враження на мене тихий спокій, блаженна тишина в природі. Рідко чути гуркотіння якогось авта — не так як тут, де здається, що нема куди відійти від постійного шуму авт, літаків, чи машин. Спеціяльно як трохи відходив від інших, то чути було ніжні звуки природи. Цвіркуни там більше музикальні — миліше звучать, наче маленькі дзвіночки. Взагалі природа у тих колоніях чудова. Хвилясті пагорби, всюди зелень, де-не-де несуться вгору пальми, або „піньорес" (рід соснових дерев).

Нас віз Андріян, який, знаючи ті всі пільні дороги, вміло і досить гостро керував, так що наші дівчата з переляку просили його їхати повільніше. Коли ми минали людей, то ми махали і кричали до них на привітання. Цікаво було, коли спочатку гукали їм „опа" (це по-бразилійськи так, як в Америці „гай" чи „гало"), то вони нам радше байдуже відмахували, а коли ми ще додали „Добридень!", тоді вони усміхалися і вже жваво махали руками. Ми часто приставали — то зайшли до маґазину, то налюбуватися гарним краєвидом, то з кимось поговорити. Часто при стрічі з гуртом людей ми витягали бандури і грали та співали їм.

Дуже пам'ятна була одна така зупинка, коли ми зайшли до одного двору в колонії Барра Дарея. На подвір'ї, обгородженому тином, було повно кіз, курей, котів, свиней, псів та й пару маленьких дітей. Вони трохи нас боялися, бо як ми до них заговорили то вони закривали лиця і втікали, але тоді здалека дивились на нас своїми великими очима. Пізніше їх цікавість перемогла — у цьому помогла шоколяда, якою Дарка і Оля їх почастували — то вони навіть трохи й заговорили, очевидно, по-українськи, бож вони іншої мови не знають. В хатинці, гарно помальованій на синьо і рожево, було дві жінки, з якими Андріян гарно привітався — сказав їм, що ми бандуристи з Америки. Вони зразу нас запросили на ґанок на „чімарон" — їхній чай. Чоловіків не було — вони працювали в полі. Старша жінка, напевно бабця тих дітей, казала нам, що чула наш концерт з Прудентополісі в радіо в суботу ввечері. Ця старенька також нам казала „Я не знаю ні одного слова по-бразилійськи, і не хочу знати. Говорю ціле життя тільки по-українськи". Незабаром ми винесли пару бандур і заграли й заспівали кілька пісень.

(Закінчення на стор. 4)

ДО СТАБІЛЬНОСТИ ДОЛЯРА і економіки в Західній Европі причинились три союзники ЗСА зниженням відсоткових норм, що їх ввели центральні банки Західньої Европи, Голляндії та Франції.

ПОКЛИКАЮЧИСЬ НА ЗАКОРДОННИХ дипломатів і розвідчі кола, західні пресові агентства повідомили, що молодший брат теперішнього афганського диктатора, чи як його там називають, президента Наджібулли, зірвав з комуністичним режимом і перейшов в ряди антикомуністичних повстанців мугаджедінів. Поінформовані особи кажуть, що Сідікулла бере активну участь у боротьбі проти режимних військ і совєтської окупаційної армії у провінції Панджір у з'єднанні повстанського командира Ахмеда Шаха Масуда. Обидва брати вже від довшого часу не співпрацювали між собою, особливо після приїзду старшого брата із Совєтського Союзу. Стало також відомо, що афганські комуністи, вірні слуги Москви, стали нервуватись після того, як у столиці Кабулі поширилися чутки про відтягнення з Афганістану совєтських військ. Кореспонденти газети „Ню Йорк Таймс" у Пакістані дістали навіть достовірну інформацію, що високопоставлені комуністи зустрічаються потаємно з керівниками муджагедінів.

САМ ПРЕЗИДЕНТ НІКАРАҐУА Даніель Ортеґа Сааведра і сандіністи виступили проти візити представників антикомуністичного руху в Манаґуа, а деякі із сандіністів навіть погрожували, що як тільки борці за свободу з'являться у столиці вони будуть заарештовані і поставлені під суд за антидержавну діяльність. Ортеґа і сандіністи кажуть, що керівники контрас повинні спочатку попросити леґальний уряд про амнестію для себе, перед тим заки вступлять ногою на територію Нікараґуа.

ПІСЛЯ ВЕЛИКОЇ ПОЖЕЖІ в Лондонському метро, у якій загинуло 30 осіб, а біля 100 зазнали поранення, міська рада і управа транспортації заборонили курити не тільки в поїздах, але також на будь-якій станції. Крім того рада транспорту заборонила реклямувати на станціях метро алькогольні напитки і тютюнові вироби. Хоч слідство катастрофи в метро ще не закінчилось, але вже стало відомим, що вогонь розпочався у збірнику зі сміттям від незгашеної цигарки.

ПІСЛЯ ДОВШИХ РОЗШУКІВ японській поліції вдалось зловити і передати прокуратурі керівника японської „Червоної армії", терористичної групи, яка у 1972 році влаштувала масакру на ізраїльському летовищі Лод біля Тель Авіву. Поліції вдалося заарештувати 37-річного Осама Маруока, як він намагався продістатись на японську територію з Гонґ Конґу. Японська прокуратура здогадується, що Маруока мав окреме „завдання" підготовити в Японії і Північній комуністичній Кореї групи терористів, для виконання замахів під час Олімпійських літніх ігрищ, які, як відомо, розпічнуться у вересні наступного року в Сеулі й інших місцях Південної і Північної Кореї. В руки поліції попали також листівки-звернення японської „Червоної армії", у яких вона закликає своїх прихильників, зокрема в Японії і обидвох частинах Кореї засудити Олімпійські ігрища, які вони називають „ланцюгом контрреволюційної змови".

У ЛІКАРНІ ПЕНСИЛЬВАНІЙСЬКОГО університету 30-го вересня ц.р. зроблено перше успішне перещеплення цілого людського коліна. Цю скомпліковану операцію зроблено з наміром врятувати ногу 32-літньої жінки, в якої витворився на коліні злоякісний наріст, що загрожував ампутацією більшої частини правої ноги. Наріст знищив кістку та загрожував нервам і артеріям. Д-р Ричард Шмідт, ортопедист, який провів операцію, сказав, що ця метода лікування врятує в майбутньому сотні людей. Він також заявив, що сподіється скорого видужання жінки, та повної мобільности ногою.

ДВА ТИЖНІ ЗАЛИШИЛОСЯ до конференції на вершинах з Міхаїлом Ґорбачовим, а президент Роналд Реґен не уступає зі своїх позицій, бо перед групою своїх дорадників прирік, що поширить свою концепцію стратегічної оборонної ініціятиви, проти якої Совєтський Союз твердо і послідовно протестує. Коментарі Президента в цій справі й під цю пору вказують на його незавидне становище, бо він мусить перед зустріччю з Ґорбачовим запевнити консерватистів, що не відступить від свого рішення.

В ІНТЕРВ'Ю, ОПУБЛІКОВАНОМУ в бейрутській лівій газеті, духовний керівник проіранської терористичної групи, так званої „Партії Аллаха" Шейк Мохаммед Гуссейн Фадлалла, заявляє, що західні закладники не будуть скоро звільнені, в кожному разі не скорше, як до влади у З'єднаних Стейтах Америки прийде новообраний президент, який може змінити свою політику у відношенні до Ірану й інших арабських країн. „Це питання (тобто питання звільнення в'язнів) вже не зможуть вирішити самі ливанці, навіть якби хотіли, бо тут сплелися інтереси цілого арабського світу", — заявив Фадлалла.

Один...

(Закінчення зі стор. 2)

Крім мадриґалів будуть включені в програму теж і коляди з огляду на різдвяний сезон. Від себе ще дозволю собі додати моє скромне задушевне прохання — благання: не залишайте мене старого єдиним воїном на полі бою за поширення української музики в коледжі. Співаки і музиканти цього хору, між якими немає ні одної українки, чи українця, — це майбутні читачі музики у школах Америки. Вони дуже тепло прийняли і високо оцінили бандуру, а диригентка обіцяла, що в наступному весняному семестрі буде розучувати „Вулицю" Ф. Колесси українською мовою.

Прошу, прийдіть, хто зможе, на цей концерт! Піддайте мені, старому, охоту!

(Квитки на концерт, получений з бенкетом, в ціні 15 дол. Телефон (201-) 527-2107. Концерт в середу, 2-го грудня, год. 6:30 вечора в залі Downs Hall).

Роман Левицький
Елізабет, Н. Дж.

ОПИТ ГАЗЕТИ „РОКІ Мавтн Нюз", базований в більшості на інтерв'ю з пасажирами та родинами тих осіб, що загинули в катастрофі в Денвері, встановив де сиділи 62-ва пасажири з усіх 82-ох. Виявляється, що з 20 пасажирів, які сиділи в чотирьох останніх рядах на літаку пасажирської лінії „Континентал" ніхто не загинув.

Ділимося сумною вісткою
з Рідними, Приятелями і Знайомими,
що в середу, 25-го листопада 1987 р. відійшла у Вічність
на 75-му році життя

наша Найдорожча

ДРУЖИНА, МАМА, БАБУНЯ, СЕСТРА І ТЕТА

бл. п.

МАРІЯ ЗАКЛИНСЬКА
з дому КОСТИК

нар. в Делятині, Зах. Україна.

ПАРАСТАС в неділю, 29-го листопада 1987 р. о год. 7-ій веч. в похоронному заведенні Петра Яреми в Ню Йорку, Н. Й.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ в понеділок, 30-го листопада 1987 р. о год. 9:30 ранку в українській католицькій церкві св. Юра, а відтак на український православний цвинтар св. Андрія Первозванного в Бавнд Бруку, Н. Дж.

Горем прибиті:
муж — ВОЛОДИМИР
донька — ЛЯРИСА ТОМАСЕЛЛІ з мужем ВІНЧЕНСОМ і з дітьми САЛЬВАТОРОМ, ДЖІНЕЮ і ОРЕСТОМ
син — д-р ОРЕСТ з дружиною КАЄЮ і з дітьми АЛЕКСАНДРОМ і ХРИСТИЯНОМ
брати —
СТЕПАН з дружиною НАДІЄЮ
РОМАН
МИХАЙЛО з родиною
свати — САЛЬВАТОР і ДЖІН ТОМАСЕЛЛІ
сваха — ЕММА ҐУДМУНДСДОТТІР
та ближча і дальша Родина в Америці й Україні

У ТРЕТЮ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашої Найдорожчої
ДРУЖИНИ, МАМИ І ДОНЬКИ

бл. п.

ЛЮБОМИРИ БОЙКО

будуть відслужені

СЛУЖБИ БОЖІ

28-го листопада 1987 р. в церкві Христа Царя у Філядельфії, Па.
і в Сестер Василіянок у каплиці;
29-го листопада 1987 р. в церкві св. Михаїла в Чері Гил, Н. Дж.;
30-го листопада 1987 р. в церкві Чесного Хреста в Асторії, Н. Й., о год. 8:30 ранку.

Рідних, Приятелів та Знайомих просимо згадати Покійну в своїх молитвах.

РОДИНА

З найглибшим болем повідомляємо Рідних, Приятелів і Знайомих,
що в середу, 25-го листопада 1987 р. в Penn Yan, N.Y. після важкої недуги заснув у Бозі
на 81-му році життя
наш Найдорожчий ЧОЛОВІК, БАТЬКО, ДІДУСЬ І БРАТ

бл. п.

о. ЙОСИФ АДРІЯН ЛУКАШЕВИЧ

парох у Слободі Болехівській і в Ляшках Долішніх в Україні, декан у Hohenems-Bregenz в Австрії, Detroit, Shamokin, Johnsville і Little Falls в ЗСА.

ПАРАСТАС відбудеться в четвер, 26-го листопада 1987 р. о год. 7-ій веч. в похоронному заведенні Ryczek, Utica, N.Y.

СВЯЩЕНИЧІ ПОХОРОНИ зачнуться ПАНАХИДОЮ в тому ж заведенні в п'ятницю, 27-го листопада 1987 р. о год. 5-ій по пол., а в церкві св. Володимира Великого о год. 6-ій вечора.

ПОХОРОН в суботу, 28-го листопада 1987 р. о год. 10-ій ранку з церкви св. Володимира Великого на парафіяльний цвинтар у Whitesboro, N.Y.

У безмежному горі:
дружина — НАТАЛІЯ
доньки —
ЗВЕНИСЛАВА з чоловіком ПАВЛОМ СОММЕРС
ОКСАНА з чоловіком ЛАВРОМ ПОЛОН
внуки —
ХРИСТИНА з чоловіком ЯРЕМОЮ ГРУБИЙ
АРІЯННА БОРИС
брат — о. ДЕНИС з дітьми і внуками в Україні
шваґри —
ЯРОСЛАВА і ОМЕЛЯН ТОМИЧІ
д-р НЕСТОР ТОМИЧ з дружиною УЛЯНОЮ і дітьми
ВОЛОДИМИРА і ОСИП ЛІЩИНСЬКІ з родиною
НАТАЛІЯ і ІВАН ГОЛОВІНСЬКІ з родинами
кузини — СТРИБКО, ШЕХОВИЧІ, СТРІЛЕЦЬКІ
і дальша Родина в Україні, ЗСА, Канаді й Австралії

ПОДЯКА

Всім громадянам, культурним, літературним, науковим організаціям і установам, всім пресовим органам та всім моїм знайомим і незнайомим друзям і читачам, що привітали мене з 85-річчям життя, цим шляхом висловлюю мою глибоку подяку.

Григорій Костюк

ОФІЦІЙНІ ЧИННИКИ Департаменту оборони заявили, що мають в пляні перевести першу спробу лучевої зброї в просторі вже в ранніх 1990-их роках. Цю заяву оцінюють, як зусилля відповісти тим, що безнастанно критикують цей задум президента Роналда Реґена, тобто оборону в просторі від нуклеарних ракет.

ПОДЯКА

З волі Всевишнього в четвер, 18-го червня 1987 року відійшов у Вічність
наш Дорогий МУЖ І БАТЬКО

бл. п.

ПЕТРО Ю. СТЕРЧО

доктор економічних і політичних наук, професор Дрексель університету у Філядельфії, Па.

У цих перших хвилинах і днях нашого великого горя, ми зазнали багато виявів щирого співчуття та любови ближнього від наших приятелів та знайомих. Усім, що так щиро співчували, що з такою пошаною віддали Покійному послідню прислугу, ми сердечно дякуємо.

В першу чергу дякуємо високопреосвященнішому Владиці Митрополитові Стефанові за співчуття і за відслуження похоронної Божественної Літургії в дні 23-го червня ц. р. в митрополичому соборі. Щиро дякуємо о. прел. Михайлові Федоровичеві, о. д-рові Василеві Бойсакові та о. Михайлові Горошкові, які співслужили з Владикою Митрополитом. Ми вдячні о. д-рові Василеві Бойсакові, землякові Покійного зі Срібної Землі, за гарну й зворушливу проповідь. Сердечна подяка о. прел. Михайлові Федоровичеві, о. д-рові В. Бойсакові, о. дек. Якову Мельнові, о. д-рові Іванові Біланичеві, о. крил. Ярославові Шустові та о. Зенонові Злочовському за відслуження Панахиди в дні 22-го червня ц. р. в похоронному заведенні. Наша щира подяка Преосвященним Владикам Василеві та Робертові за слова співчуття та відправлення Святих Літургій за покійного. Ми дуже вдячні о. Йосифові Корінчокові, який негайно прибув до лічниці та уділив останні намазання Покійному і висловив слова співчуття й потіхи для нас.

Наша щира подяка нашим сусідам пані Мері Ґазеля і її синові Джорджові, які негайно прийшли до нас, щоб нам помогти й потішити. Сердечне спасибіг інж. Юрієві Повстенкові, що довідавшися про нашу болючу втрату, негайно подав цю вістку друзям і знайомим. Сердечно дякуємо нашим недалеким сусідам і кумам д-рові Богданові та Ірені Гнатюкам, які негайно прийшли нам з поміччю і розрадою і в перших кількох днях нами опікувалися. Наша подяка маґістрові Іванові Скочилясові, який разом з д-ром Б. Гнатюком приїхали до нас, щоб помогти та розрадити.

Дякуємо бувшому мейорові Філядельфії дост. Френкові Різзо, який прийшов до похоронного заведення, щоб віддати останню пошану нашому дорогому Мужеві й Батькові.

Щиро дякуємо всім, що так зворушливо прощали Покійного після Парастасу: Високодостойному Миколі Лівицькому, Президентові УНРеспубліки, проф. д-рові Михайлові Папові — землякові Покійного і діючому голові ОДВУ, проф. д-рові Олексі Біланюкові, від УВАН і НТШ, Павлові Дорожинському від ІСНО, проф. д-рові Едвардові Козарі від професорської Ради Дрексель університету, інж. Юрієві Іхтіярову від УРДП, який також передав співчуття від Митрополита Мстислава та о. Михайла Борисенка, голови Консисторії УАПЦ.

Щиро дякуємо Карпатським Січовикам з Торонто, ОДВУ, ОбВУА та Дивізійникам, які тримали стійку з прапорами, за квіти та за участь у похоронних відправах. Дякуємо сердечно всім друзям, приятелям, товаришам по фаху та студентам нашого дорогого Мужа і Батька, які так чисельно прийшли, щоб віддати Йому останню прислугу. Дякуємо нашим сусідам, співпрацівникам з Брин Мавр Медікал, Ричард Стерн — правничої фірми, Монґомері Маккреккен правничої фірми та нашим товаришам і товаришкам шкільної лавки, що так чисельно прийшли, щоб висловити співчуття й віддати пошану Покійному. Наша подяка всім, що так громадно відпровадили Покійного на місце вічного спочинку. Ми вдячні о. преп. Михайлові Федоровичеві та о. д-рові Василеві Бойсакові за запечатання могили. Над могилою промовляли: д-р Василь Вереш, приятель і земляк Покійного, голова Світового Проводу Братства Карпатських Січовиків; п. Микола Плавюк, голова Проводу Організації Українських Націоналістів, який прощаючи Покійного поклав на домовину грудку української землі; полк Петро Войновський, бувший командир Буковинського куреня перевів останній сапют. Усім Вам щиро дякуємо.

Ми вдячні о. д-рові Василеві Бойсакові за переведення молитви на початку тризни. Наша подяка усім тим, що промовляли під час тризни: д-р Зенон Городиський, голова Комітету Українських Політичних Організацій, проф. д-р Наталія Пазуняк, від Ради СКВУ і Українського Золотого Хреста, мґр Микола Яшко, від Видавництва „Самостійна Україна", д-р Володимир Баранецький від УАКРади, інж. Олекса Папаташ від товаришів шкільної лавки і від Пласту на Закарпатті та від учасників визвольної боротьби Карпатської України, інж. Михайло Герець від дослідної Фундації ім. Олега Ольжича, інж. Михайло Шпонтак від товаришів шкільної лавки і земляків Закарпатців, інж. Юрій Повстенко, як побратим, д-р Юрій Солтис від Крайового Комітету Тисячоліття Християнства в Україні, п. Микола Кавка від ЗУАДК, д-р Володимир Пушкар від Т-ва за Патріярхат, п. Дмитро Ткачук від Гуцулів, інж. Михайло Нич від філядельфійської Громади.

Сердечно дякуємо п. Петрові Тарнавському та інж. Іванові Скірі, які зайнялися влаштуванням тризни, а проф. д-рові Михайлові Папові та д-рові Василеві Верешеві, що трудилися при переведенні похоронів і тризни.

Наша сердечна подяка всім за усні, листовні й телефонічні вислови співчуття, за молитви, за квіти, що так рясно вкрили домовину та за пожертви зложені так щедро в пам'ять нашого дорогого Мужа і Батька. Пожертви на: Божественних Літургій 45, Комітет Тисячоліття Християнства (5 осіб) дол. 105, Спортове Т-во „Тризуб" 12 осіб дол. 300, Суспільна Служба Комбатантів 1 особа дол. 20, Український Освітньо-Культурний Центр 3 особи дол. 40, Табори Молоді УЗХ дол. 60, Фундація ім. О. Ольжича 26 осіб дол. 770, Карпатський Дослідний Центр 5 осіб $140, УВФонд 6 осіб дол. 100, Прес. Фонд „Самостійна Україна" 10 осіб дол. 170, Прес. Фонд „Українського Слова" 3 особи дол. 80, Оселя ім. О. Ольжича 3 особи дол. 85, ОДВУ дол. 25, на катедру у Філядельфії дол. 282. Щиро всім дякуємо.

Наша сердечна подяка катедральному хорові під проводом п. Осипа Лупаня, який так гарно співав під час усіх похоронних відправ та Божественної Літургії. Дякуємо похоронному заведенню Насевичів за взірцеву й сумлінну обслугу. Зокрема дякуємо всім дописувачам до преси, які згадали про Покійного та про Його наукову й громадську працю для добра свого народу. Нехай Господь благословить і винагородить Вас за Ваші благородні серця.

Дружина — ІРЕНА
Донька — ОЛЕНКА з мужем ДАНОМ ГЕНДЛЕР
Син — ЮРІЙ
Донька — МАРУСЯ

В ЄРУСАЛИМІ ПОЛІЦІЯ арештувала людину на ім'я Дейвид Еллис Сіон Ротшилд і обвинуватила його що він намагався продавати фальшиві бонди для ізраїльських громадян на суму понад 100 міл. дол. Ротшилд користувався ірляндським і французьким пашпортами, понад рік жив у дешевому мотелі в Тель Авіві. Поліція, користуючись інформаціями працівників державної служби безпеки, і отримавши дозвіл на перешукання квартири, знайшла в ній цілу пачку фальшивих бондів, різні документи, рекомендаційні листи, пресову картку тощо. Газета „Джерусалем Пост" пише, що Ротшилд плянував заробити на своїх фінансових махінаціях один більйон долярів а потім потаємно зникнути з Ізраїля.

За паштунками...

(Закінчення зі стор. 2)

ковського міського комітету партії та колишнім однодумцем і близьким співробітником Ґорбачова, якиӣ Єльцина усунув з його становища.

Характеристичне, що тих демонстрантів не лише ніхто не розганяв, а навпаки їх офіційно запросив голова міської ради Валерій Сайкін та ще тоді на пості секретаря Б. Єльцин.

Та найкраще послухати тексту їх розмов із двох звукозаписів, що їх зробив Відділ „Ню Йорк Таймсу" в Москві та переслав їх до їхньої централі, яка опублікувала їх в статті „Glasnost Prompts a Demonstration", у своїм недільнім виданні, з липня 1987 року.

Ось уривок звукозапису з демонстрації, що відбулася 6-го травня ц.р. біля мурів Кремля та конфронтації лідера „Пам'яті" з представниками Міської управи.

Лідер „Пам'яті": Ви мусите боятися людей, якщо ми не могли пробитися до вас крізь густі барикади ваших секретарок. Ми написали до вас вже цілі тонни листів... за той час можна було б прорубати більшу частину сибірської тайги, але ми не одержали жодної відповіді. Тому нам уже увірвався терпець. Ми живемо тут у нашій рідній батьківщині тому ми не просимо, але вимагаємо побачення з Борисом Миколаєвичем (Єльцином).

Органи влади цього міста знають дуже добре про існування нашого патріотичного об'єднання та не зважаючи на те, Комуністична партія робить на нас наклепи, називає нас фашистами, нацистами та шовіністами. Відчиніть ворота для наших людей, а ми вам піднесемо економію до нечуваних вершин" (в тому моменті з'являєтьст Єльцин, якого демонстранти вітають бурхливими оплесками...) З розмови, переведеної членами „Пам'яті" з Борисом Єльцином виходить, що росіяни мають досить комунізму та шукають шляхів до свого національного життя.

Одні вірять, що „гласність" — оркестрована органами КҐБ для замилення очей вільного світу. Інші вважають її провісником економічних реформ в Совєтському Союзі, що докотився вже, як то кажуть „до самого краю". Чи на таку економічну реформу дозволять сучасному генсекові ті всі члени номенклятури, що сидять на теплих синекурах, слід сумніватися. Бо така реформа вимагає децентралізації економіки цілого Совєтського Союзу та пов'язаної з нею політичної лібералізації в усіх її колоніях, що носять евфемічну назву совєтських республік.

Про подорож...

(Закінчення зі стор. 2)

Накінець заспівали „Гей нум хлопці до зброї на герць погуляти". Після цієї пісні старенька жінка сказала:, От так то має бути", а тоді за пару секунд додала „Ще не вмерла Україна".

Нарешті, по кількох годинах, заїхали ми до нашої мети, до далекої колонії Лігасао. Переїжджали через декілька колоній, а одна з них називалася Нова Галичина. Про наш приїзд ми перед тим були умовлені з катехиткою Теклею Броницькою. Вона пустила вістку по колонії, що приїхали бандуристи, і щоб усі зійшлися коло церкви ввечері після молитви (там щовечора люди сходяться в церкву на молитву). Ще перед вечерею Андріян завів нас до кількох родин, з якими він був знайомий. В одній родині, (трохи багатшій, бо вони мали телевізію) нас частували самогонкою і домашньою махоркою, яку завивали у кукурудзяний лист і так курили. Після доброї та щедрої вечері у Теклі, ми склали маленьку неформальну програму, на яку прийшло понад 150 осіб. Ми грали в павільйоні біля церкви — над головою старий дах і під ногами сира бразилійська земля. Люди нас слухали з великою цікавістю, бандура була для них новістю. Коли я строїв свою бандуру перед виступом, один чоловік спитав мене „Як то-то сі називає?" Але все ж таки наша пісня до них промовляла, пізнати було, що вони були зворушені. Текля нам сказала, після виступу, що люди будуть довго про цей вечір говорити. На жаль, ми не могли ще залишитись з людьми розмовляти, бо вже було по восьмій годині, а нам ще треба було вертатись до міста Куритиби (коло п'ять годин їзди).

Я багато ще думаю про цю поїздку в колонії. Люди мають тяжке життя. Так, як ми все чуємо на цьому континенті, вони є бідні. Більшість не має гарної нової одежі. Не мають авт та інших люксусів, які ми вважаємо за необхідні речі. Не мають доброї медичної опіки; багато ще нестарих людей не мають зубів. Мусять тяжко працювати, щоб вижити. В ці колонії тільки пару років тому провели електрику. Так, вони матеріяльно бідні в порівнянні до нас — але зате вони багаті чимсь іншим. Я стараюсь в своїх думках уточнити, що то є; легко це в людях пізнати, а нелегко висловити. В них життя має певний порядок, дотримується певних законів Божих і природних, і хоч треба тяжко працювати, є у них сприймання їхнього життя, і через те, внутрішній спокій. Це, мабуть, тому, що вони живуть близько землі, і не є обтяжені всякими світськими турботами, не є бомбордовані щодня голосними звуками, „проґресом" і непотрібною інформацією, так як ми. Мені навіть шкода було, що ця одна родина в Лігасао вже мала телевізію. Я у тих колоніях відчував, що їхній світ, це реальний, правдивий — а наш модерний світ, вже щось вимріяне, фантастичне, неспокійне, часто і фальшиве.

Це була незабутня, вартісна поїздка. В підсумках вона показала, що треба допомагати їм матеріяльно, так як деякі наші організації вже довший час роблять. Ще більше треба допомагати їм духово: посилати до них мистецькі одиниці, посилати бандури і учителів гри на бандурі. Вони самі нам казали, що це їм дуже потрібно — потрібно знати, що хтось цікавиться їх долею і дає їм відчути, що вони є частиною одного народу — так в Україні, як і в діяспорі.

Кінець

Варто...

(Закінчення зі стор. 2)

згадують, а якщо і згадують то з невідомих причин применшують його трагічні наслідки!). Чому б не опрацювати енциклопедію української мартирології із докладними інформаціями про місце, час і особи, із заподанням їхньої національної приналежности, та їхню ролю, пасивну чи активну, у здійсненні цього геноциду. Така документально опрацьована енциклопедія виявила б,яку ролю відіграли у цьому процесі жиди, росіяни тощо як члени партії, уряду чи НКВД. Навіть сьогодні ще є люди, які багато могли б сказати на цю тему. Чому б не зібрати й опублікувати спомини чи розмови із тими, що пережили голоди або карались у тюмах ЧК, ҐПУ, НКВД, КҐБ, так як це зробили жиди про свій голокост у часі Другої світової війни, щоби майбутні покоління могли мати належну документацію про ці трагічні часи московсько-совєтського панування на Україні.

Ми не можемо і не сміємо жити сьогоднішнім днем, не турбуючись тим, що може бути завтра. Нам треба дивитися в майбутнє, щоби наші діти, внуки і правнуки могли вчитися із тих документальних творів, які жертви поніс український народ за те, що не зумів стати єдиним фронтом за своїм національним проводом у часі визвольних змагань, але повірив ворожій пропаґанді.

Коли ж плянується якась на більшу скалю акція, то необхідно обміркувати як слід, чи вона є на часі, які вигляди вона має на успіх. Нам здається, що тепер, коли ЗСА й СССР шукають порозуміння у справі роззброєння, то ані Білий Дім, ані американський Конгрес, а тим більше американські засоби масової інформації не засудять СССР за штучний голод в Україні в 1932-33 роках. Це для них зовсім невелика жертва, яка їх зовсім не болить і дражнити москалів вони не захочуть (Пригадаймо недавню історію з моряком Медведем на Міссісіпі!). Зрештою, нащо американцям, чи будькому іншому засуджувати совєтську внутрішню політику з-перед півстоліття, як це вже робить сам Ґорбачов. Хто слідкує за тим, що діється не тільки в СССР, але навіть в Україні, той знає, що на останньому з'їзді КПСС у Москві Ґорбачов хвалив Хрущова за його мужність, що він виявив злочини Сталіна і сам посунувся в обвинуваченнях ще далі. Правда, там ще багато дечого не сказано, але початки вже зроблені. Отже, чи конечно нам викидати гроші й зосереджувати свої увагу й енерґію на вияснення того, про що вже й так говориться із трибуни московського комуністичного з'їзду. Тому то організатори „міжнародного трибуналу" повинні б ще раз передумати доцільність їхнього пляну у сучасних змінених дещо обставинах.

Нам здається, що власне СКВУ був створений на те, щоби координувати працю української діяспори і встановити пріоритети запланованих чи пропонованих акцій й не дозволити зводити себе на манівці високопатріотичними, але не завжди реальними а до того дуже коштовними пропозиціями. Чи не краще було б батькам народу з СКВУ організувати певні фонди на субсидії для дослідників українських голодоморів і то не тільки 1932-33 років, але також і 1921-1923 та 1946-1947, а крім того нагороди-премії за найкращі наукові твори на тему української мартирології. Ми залишаємо це питання відкритим для вирішення нашим найвищим організаційним чинникам у СКВУ, які дістали мандат заступати українські інтереси гідно, чесно і віддано, не тільки тих, у розсіянні, але, в першу чергу, українців у нашій рідній поневоленій, але нескореній Україні.

ПОПРАВКА

У статті „Св. п. д-ра К. Церкевича" („Свобода", з 19-го листопада ц.р.) у другій шпальті замість „побудував у Мюнхені велику фабрику виробів широкого вжитку" має бути „побудував невелику фабрику виробів широкого вжитку". — Ред.

УКРАЇНСЬКІ РАДІОПРОГРАМИ, ЯКІ ПЕРЕДАЮТЬ ПОВІДОМЛЕННЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

WILLIMANTIC CONNECTICUT	УКРАЇНСЬКІ МЕЛОДІЇ Евген Бабій (203) 423-9564	WILI 1400 AM	Кожної неділі 8:15 — 9:00 ранком
CHICAGO ILLINOIS	ІНТЕРНАЦІОНАЛЬНИЙ СПОРТ Роман Дубляниця (312) 932-9072	WSBC 1240 AM	Кожного понеділка 8:00 — 8:30 вечора
CHICAGO ILLINOIS	УКРАЇНСЬКІ МЕЛОДІЇ, Люся і Стефан Самбірські (312) 384-5348	WEDC 1240 AM	Кожної неділі 7:00 — 8:00 вечора
CHICAGO ILLINOIS	ПРОГРАМА Української Православної Катедри СВ. ВОЛОДИМИРА о. Степан Женчух (312) 278-2827	WPNA 1490 AM	Кожної суботи 4:00 — 5:00 по пол.
CHICAGO ILLINOIS	ПРОГРАМА Української Католицької Парафії свв. ВОЛОДИМИРА і ОЛЬГИ о. Маріян Бутринський (312) 829-5209	WPNA 1490 AM	Кожного вівтірка 8:00 — 9:00 вечора
LIVONIA MICHIGAN	ГОМІН УКРАЇНИ Кирило Цепенда (313) 525-1111	WCAR 1090 AM	Кожного понеділка 2:00 — 3:00 по пол
WARREN MICHIGAN	ПІСНЯ УКРАЇНИ, Василь і Роман Колодчин (313) 755-1575	WPON 1460 AM	Кожної суботи 3:00 — 4:00 по пол
BUFFALO NEW YORK	УКРАЇНСЬКА РАДІОПРОГРАМА Василь Шарван (716) 895-0700	WHLD 1270 AM	Кожної суботи 2:00 — 4:00 по пол
UTICA NEW YORK	УКРАЇНСЬКІ МЕЛОДІЇ Евген Ґотман (315) 866-3939	WRCK 107 FM Stereo	Кожної неділі 7:00 — 8:00 ранком
PARMA OHIO	УКРАЇНСЬКА РАДІОГОДИНА, Публічне Радіо, Степан Зорій (216) 888-6541	WCPN 90.3 FM	Кожної неділі 1:00 — 2:00 по пол
PHILADELPHIA PENNSYLVANIA	УКРАЇНСЬКА РАДІОПРОГРАМА Евдокія Блавацька (215) 329-1644	WTEL 860 AM	Кожної суботи 8:00 — 9:00 ранком
PHILADELPHIA PENNSYLVANIA	УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС Марія Ганусей (215) 627-3093	WTEL 860 AM	Кожної суботи 10:00 — 11:00 ранком
PHILADELPHIA PENNSYLVANIA	ГОЛОС МИРЯН Юліян Головчак (215) 455-1971	WIBF 103.9 FM	Кожної неділі 8:00 — 8:30 ранком
PITTSBURGH PENNSYLVANIA	УКРАЇНСЬКА РАДІОПРОГРАМА Михайло Комчак (412) 281-1900	WPIT 101.5 FM/73 AM	Кожної неділі 1:00 — 1:45 по пол
TORONTO ONTARIO	УКРАЇНСЬКА РАДІОПРОГРАМА Евгенія Менделюк (416) [illegible]	CHIN 100.7 FM; 1540 AM	Понеділок — п'ятниця 12:30 — 1:00 по пол; Кожної суботи 6:30 — 7:00 веч
TORONTO ONTARIO	ПІСНЯ УКРАЇНИ Прокіп Наумчук (416) 536-4262	CHWO 1250 AM	Понеділок/п'ятниця 7:30 — 8:[illegible] веч; Субота неділя 4:30 — 5:30 по пол